

*Библиотека
за детене*

УЖАС

Страшни разкази

Николай Гогол
Александър Грин
Николай Гумильов
Валерий Брюсов
Фьодор Достоевски
Григорий Данилевски
Антон Чехов
Фьодор Сологуб
Викентий Вересаев
Александър Куприн
Леонид Андреев
Валерий Брюсов
Михаил Арцибашев

Издателство

 ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

УЖАС. Страшни разкази. Николай Гогол; Александър Грин; Николай Гумильов; Валерий Брюсов; Фьодор Достоевски; Григорий Данилевски; Антон Чехов; Фьодор Сологуб; Викентий Вересаев; Александър Куприн; Леонид Андреев; Валерий Брюсов; Михаил Арцибашев, 256 стр.

Поредица **БИБЛИОТЕКА ЗА ЧЕТЕНЕ**

Превод: Таня Балова

Сборникът „Ужас“ включва разкази от руски писатели, които са написани в традицията на „тъмната проза“. Те ни представят обикновения човек в екстремни ситуации и в необичайна обстановка и са своеобразна мрачна философия за човешката същност. Тези истории отразяват разнообразните прояви на страха и разказват за мистичния страх от неизвестното и свръхестественото; за страха от страшните сънища и призраци; за страха за собствения или за чуждия живот; за ужаса на невинната жертва, преследвана от зли сили. Страхът е едно от най-силните и често непреодолими човешки чувства, които могат да оставят дълбоки белези в живота и да променят съдбата на човек, но те носят и онази изначална притегателна сила, която ни привлича неудържимо и ни кара да се наслаждаваме на тъмни и мистични истории още в детството си.

Събраните в този сборник разкази са написани от едни от най-знаменитите майстори на перото. Сред тях има и такива, които широката читателска аудитория познава бегло, но които заслужават същото внимание. Тази книга трябва да бъде прочетена не само заради брилянтните истории, включени в нея, но и заради красотата на езика и неповторимия художествен стил.

**За поръчки на книги от сайта
www.paritetbf.com – 20% отстъпка.**

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-441-8

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Николай Гогол</i> ОМАГЪОСАНОТО МЯСТО Истинска случка, разказана от псалта на ***-ската черква.....	7
<i>Фьодор Достоевски</i> МОМЧЕТО ПО КОЛЕДА У ХРИСТОС.....	18
<i>Григорий Данилевски</i> МЪРТВЕЦЪТ УБИЕЦ.....	25
<i>Фьодор Сологуб</i> СМЪРТ ПО ОБЯВА	35
<i>Фьодор Сологуб</i> КРАСОТА	50
<i>Фьодор Сологуб</i> КУЧЕТО	64
<i>Фьодор Сологуб</i> ОКОВАНАТА ДАМА (Легенда от бялата нощ)	72
<i>Викентий Вересаев</i> НЯКЪДЕ ДАЛЕЧ.....	81
<i>Александър Куприн</i> УЖАС.....	91
<i>Александър Куприн</i> АБСУРД.....	100
<i>Александър Грин</i> СРЕБЪРНИЯТ ВЪЛК	112

<i>Леонид Андреев</i> ЗАВРЪЩАНЕТО	123
<i>Леонид Андреев</i> БЕЗДНА	133
<i>Валерий Брюсов</i> В ОГЛЕДАЛОТО (Из архива на един психиатър).....	153
<i>Валерий Брюсов</i> СЕГА, КОГАТО ВЕЧЕ СЪМ БУДЕН... ..	168
<i>Михаил Арцибашев</i> ЗЛОДЕИ.....	180
<i>Михаил Арцибашев</i> РАЗКАЗ ЗА ВЕЛИКОТО ЗНАНИЕ.....	192
<i>Александър Грин</i> ЛЪВСКИ УДАР.....	206
<i>Александър Грин</i> МАЙМУНАТА	220
<i>Николай Гумильов</i> ГОРСКИЯТ ДЯВОЛ.....	228
<i>Николай Гумильов</i> ЧЕРНИЯТ ДИК.....	239

ИЗДАДЕНИ В „БИБЛИОТЕКА ЗА ЧЕТЕНЕ“

1. **Александър Дюма** – КАВАЛЕРЪТ ДАРМАНТАЛ
2. **Рафаело Джованьоли** – СПАРТАК
3. **Александър Куприн** – ДУЕЛ
4. **Александър Куприн** – БЯЛАТА АКАЦИЯ
5. **Н. Гогол, Л. Толстой, А. Пушкин, Ф. Достоевски** – ПОВЕСТИ ОТ РУСКИТЕ КЛАСИЦИ
6. **Лев Толстой** – СЕВАСТОПОЛСКИ РАЗКАЗИ. ХАДЖИ МУРАТ
7. **Иван Тургенев** – ПРОЛЕТНИ ВОДИ. АСЯ
8. **Йенс Петер Якобсен** – НИЛС ЛЮНЕ
9. **Оноре дьо Балзак** – ЕДНА ТЪМНА АФЕРА
10. **Сигрид Унсет** – СЪРЦЕТО НА ЙЕНИ
11. **Джек Лондон** – ЗВЕЗДЕН СКИТНИК ИЛИ УСМИРИТЕЛНА РИЗА
12. **Антон Чехов** – ЖИВОТЪТ Е ПРЕКРАСЕН!
13. **Фьодор М. Достоевски** – ИГРАЧЪТ НА РУЛЕТКА
14. **Н. Гогол; А. Н. Островски** – ВЕЛИКИ РУСКИ ДРАМАТУРЗИ
15. **Алексей Толстой** – ПОВЕСТИ И РАЗКАЗИ
16. **Александър Пушкин** – КАПИТАНСКАТА ДЪЩЕРЯ. ДУБРОВСКИ
17. **Артър Конан Дойл** – НЕ САМО ШЕРЛОК ХОЛМС
18. **Майн Рид** – ЛОВЦИ НА РАСТЕНИЯ
19. **Дж. Бърнард Шоу** – КАНДИДА. ПИГМАЛИОН
20. **Лев Толстой** – КРОЙЦЕРОВА СОНАТА. ДЯВОЛ
21. **Ал. Куприн; Л. Толстой** – БЪДИ МОЯ! ПОРОЧНИ СТРАСТИ – повести
22. **Л. Андреев; К. Бол; В. Гаршин; В. Брюсов; Д. Х. Келър; Е. А. По; Ф. Робинсън; Ив. Тургунув; А. Чехов; У. Харви** – СТРАХ, разкази
23. **Ст. Л. Костов** – ЗЛАТНАТА МИНА; КОМЕДИЯ БЕЗ ИМЕ – комедии
24. **Ив. Тургенев; Ф. Достоевски; А. Чехов; Ал. Грин; М. Булгаков; Ан. Платонов** – ЗА ЛЮБОВТА, разкази
25. **Ги дьо Мопасан** – ПО ВОДАТА, роман. ФРЕНСКИ ИСТОРИИ, разкази

26. **А. К. Дойл; Ф. Ъ. Андерсън; Р. Хауърд; Ъ. Д. Бигърс; Ъ. Коб; М. Льоблан** – КРИМИНАЛНИ РАЗКАЗИ
27. **Артър К. Дойл** – ПОДВИЗИТЕ НА БРИГАДИРА ЖЕРАР, роман
28. **Марк Твен** – ИЗБРАНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ
29. **Ч. Левър; Саки; С. Чорни; А. Аверченко; Р. Киплинг; О. Хенри; М. Твен; С. Лийкок; Р. Бенчли; А. К. Дойл; Дж. К. Джеръм** – СМЯХ, хумористични разкази
30. **Антон Чехов** – ЗА ДУШАТА, разкази
31. **Едгар Алън По** – СРЕЩА С ЧЕРВЕНАТА СМЪРТ, разкази

Николай Гогол

ОМАГЪОСАНОТО МЯСТО

*Истинска случка, разказана от псалта на
***-ската черква*

Ей богу, омръзна ми вече да разказвам! Ама вие какво си мислите? Отегчително е, в края на краищата: разказвай, та разказвай, мира нямам! Добре, ще ви разправа, ама да знаете, че тоя път наистина е за последно. Да, чух да говорите, че човек уж можел да надвие злия дух. Е, да, сиреч, ако хубавичко си помислим, на света се случва какво ли не... Само недейте го казва. Рече ли дяволската сила да те надхитри, ще те надхитри, бога ми, ще те надхитри! Ето, слушайте: ние бяхме четирима братя. Аз тогава бях още глупчо. Едва навършил единайсет; ама

не, не бях на единайсет: като сега помня, че веднъж взех да пълзя на четири крака и да лая като куче, а баща ми поклати глава и извика: „Ех, Фома, Фома! Ерген за женене си станал, а щурееш като младо муле!“ Дядо ми беше още жив тогава, на крака и – дано лесно хлъцне на оня свят – бая здрав. Току му хрумнеше...

Ама разправя ли се тъй бе, хора? Един от цял час ровичка в печката за въглен за лулата си, друг за нещо си хукнал към хамбара. Каква е тая работа!... Да речеш, че съм ви карал насила, пък то вие сами ме молихте. Ако ще слушате, слушайте!

Още в началото на пролетта баща ми тръгна за Крим да откара тютюн за продан. Не помня само две каруци ли беше натоварил, или три. Тогава тютюнът вървеше на добра цена. Взе със себе си и тригодишния ми брат – от малък да го учи на търговия. Вкъщи останахме дядо, майка, аз, брат ми и другият ми брат. Дядо имаше бостан току до пътя, та се премести да спи в колибата; взе ни да му пъдим врабците и свраките. Не бих казал, че ни беше зле. Така се наяждахме с краставици, пъпеш, ряпа, лук и грах, че в коремите ни, ей Богу, сякаш петли кукуригаха. Сетне то има и изгода. Минувачи из пътя колкото щеш – на един му се дояло диня, на друг пъпеш. А от околните махали пък носеха за размяна кокошки, яйца, пуйки. Живот си живеехме.

Ала старият най се радваше, че всеки ден минаваха по петдесетина чумаци с каруците си. Хора видели и патили: подхванат ли приказка, само седи и слушай! За дядо ми туй беше като за гладен – галушки. Все току мине някой стар познат – кой ли не го познаваше вече, – а можете да си представите

какво става, когато се съберат стари познати: дъра-бъра, дъра-бъра, това било, онова било... и отиде, та се не видя! Вземат да си спомнят неща бог знае от кое време.

Веднъж, ей на, сякаш вчера беше, слънцето клонеше на залез; дядо вървеше из бостана и сваляше от дините листата, с които денем ги покриваше да не се напичат.

– Виж, Остап – думам на братчето, – идат чумаци!

– Къде са? – попита дядо и беляза един голям пъпеш да се знае, да не го изядат момчетата.

По пътя пъплеха има шест каруци. Най-отпред вървеше един чумак с вече посивели мустаци. Приближи се ей тъй на няма и десет крачки и спря.

– Здравей, Максим! Виж ти, къде рекъл Господ да се срещнем!

Дядо ми присви очи:

– А! Живо-здрavo! Отде идете? Я, и Болячка бил тука! Добра среща, братко! Бре, ама те всичките били тука: и Кроторишченко, и Печериця, и Ковельок, и Стецко! Живо-здрavo! А-ха-ха-ха, хо-хо-хо!... – Па взеха да се целуват.

Разпрегнаха воловете и ги пуснаха да пасат. Оставиха каруците край пътя, насядаха в кръг пред колибата и запалиха лулите. Ама какви ти лули! В сладки приказки едва ли изпушиха и по една. Като се наобядваха, дядо рече да ги гости с пъпеша. Взеха си по един, обелиха го тънко с нож (всеки беше от стара коза яре, видели свят, знаеха кое как се яде, можеха и на господарска трапеза да седнат), като обелиха пъпешите хубавичко, пробиха им с пръст по една дупчица, изпиха сока и започнаха да ги режат на малки парченца и да си похапват.

– Какво сте зяпнали бре, хлапаци? – рече дядо. – Я да му тропнете, кучи синове! Остап, де ти е свирката? Я един казачок! Фома, айде сложи ръцете на хълбок! Ха така! Хей, хоп!

Пъргаво момче бях тогава. Пусто, че остарях! Сега вече не ме бива; вместо да рипам, само се препъвам. Седнал с чумаците, дядо дълго ни гледа. Забелязах, че нозете му шават, сякаш нещо ги подръпва.

– Фома, бас държа, че дъртият козел ще скочи да играе – каза Остап.

И какво, мислите? Още рекъл-недоизрекъл, и старецът не утрая. Доця му се да се докара пред чумаците.

– Виж ги ти, дяволските изчадия! Тъй ли се играе? Гледайте сега да видите! – каза той, надигна се, протегна ръце и тракна токове.

Право да ви кажа, много го биваше – играеше тъй, че и с хетмановата жена нямаше да се посрами. Ние се дръпнахме, па като се развъртя дъртакът из равното място до лехата с краставиците! Стигна до средата и тъкмо понечи да стори с нозете си някаква своя буйна завъртулка, не щеш ли, краката му изведнъж отказаха! Ама, че проклетия! Засили се отново, стигна до средата и – не! Що да правиш, не става и това си е. Нозете му сякаш се вдървяваха! „Брей, че дяволско място! Брей, че сатанинска магия! Все да се набърка, проклетникът му неден, врагът на човешкия род, в хорските работи!“

Ама как да се посрами пред чумаците? Впусна се отново, заситни, заситни – да ти е драго да го гледаш, ама стигна до средата и – не! Не става и туйто!

– Ах, гаден сатана! С гнил пъпеш да се задавиш

дано! Като малък още да пукнеш дано, кучи сине!
Да ме правиш за резил на стари години!...

И наистина, зад него някой се изсмял. Огледал се дядо ми – ни бостан, ни чумаца, нищо; назад, напред и наоколо – равно поле.

– Е, ето ти тебе на! Тц-тц-тц!

Почнал да се взира – мястото комай познато: встрани гора, отвъд гората стърчи някакъв прът, дълъг чак до небето. Тях, че поразия! Та това е гълъбарникът в попската градина! От другата страна също нещо сивее: вгледал се – харманът на общинския писар. Бре, къде го домъкнала нечистата сила! Полутал се, полутал се и зърнал пътечка. Луна нямало: вместо нея през облаците прозирало само бяло петно. „Голям вятър ще духа утре!“ – помислил си дядо ми. Изведнъж, що да види – на един гроб встрани от пътеката пламнала свещ.

– Я! – спрял се старецът, подпрял ръце на хълбоци и гледа: в тоя миг свещта угаснала, а малко по-нататък пламнала друга. – Имане! – извикал дядо. – Обзалагам се на каквото щете, че е имане! – И понечил да си плюе на ръцете, ама се сетил, че няма ни кирка, ни лопата. – „Ех, жалко. Кой знае, може пък само да вдигна чима и да го намеря милото! Няма как, ами я поне да бележа мястото, че да не го забравя после!“

Домъкнал един дебел клон, изглежда, скършен от бурята, стоварил го върху гроба, дето горяла свещта, и тръгнал по пътеката. Младият дъбак взел да оредява; показал се и плет. „Тъй де! Знаех си аз – помислил си дядо, – че туй е попската ливада. Ей го и плета! Оттук до бостана няма и една верста.“

Ала доста късно се прибра и не поиска дори да

хапне галушки. Събуди Остап, попита го само отдавна ли са си заминали чумаците и се зави презглава с кожата. И тогава брат ми го подхвана:

– Дядо, ама къде те отмъкнаха дяволите днеска?

– Не питай – рече той и се уви още по-плътно, – не питай, Остап, че ще ти побелее косата! – И така захърка, че накачалите в бостана врабци се разхвърчаха от страх. Ама къде ти ще спи! Няма що, голям шмекер беше, царство му небесно! Винаги знаеше как да се откопчи. Понякога тъй ще запее, че до кръв да си хапеш устните.

На другия ден, щом се здрачи, дядо облече свитката си, препаса се, взе под мишница лопатата и бела, тури си калпака, изпи една гребка суров квас, избърса устата си с пеша и се запъти право към попската градина. Ето, заминал и плета, и ниския дъбак. Пътеката лъкатушела между дърветата и отбивала през полето. Май тая била. Излязъл на полето – мястото, ама точно същото: ето го и гълъбарникът стърчи, ала харманът не се вижда. „Не, не е тука. Сигур е по-нататък, ще завия към хармана!“ Върнал се и тръгнал по друга пътечка – харманът се вижда, ама пък гълъбарника го няма! Пак поел към гълъбарника – харманът се скрил. За беля взело да ръми. Отново се втурнал към хармана – гълъбарникът изчезнал, затичал се към гълъбарника – харманът изчезнал.

– Ах, ти, дяволе проклет, дано безроден останеш макар!

А дъждът рукнал като из ведро.

Старецът събул новите си ботуши, покрил ги с кърпа да не се напукат от влагата и хукнал презглава като царски кон раванлия. Вмъкна се при нас в колибата мокър до кости, уви се в кожата и взе

да мърмори нещо през зъби и да благославя дявола с такива думи, каквито никога не бях чувал. Да си призная, добре, че не беше посред бял ден, инак щеше да се види, че цял съм се изчервил.

На другата заран се събуждам и гледам, че дядо ми вече шета из бостана, сякаш нищо не се е случило, и покрива дините с листа от репей. По пладне отново се разбъбри и взе да плаши брат ми, че вместо диня, него щял да размени за кокошки; а щом се наяде, направи си дървена пищялка и застави; даде ни да си играем с един пъпеш, превит на три като змия, който той наричаше турски. Сега никъде не съм виждал такива пъпеша. Помня, вярно, че бяха донесли семето някъде отдалеч.

По здрач, като се навечеряхме, дядо ми взе бела и отиде да направи нова леха за късните тикви. Минал той край онуй омагьосано място, не утраял, та го пустосал през зъби: „Проклето място!“, сетне стъпил в средата, дете вчера не можа да играе, и в яда си го ударил с лопатата. И що да види – наоколо познатото поле: от едната страна гълъбарникът, от другата харманът. „Добре, че се сетих да взема бела. Ето я и пътеката! Ето го и гроба! Ей го и откършения клон. Ето я де гори и свещта! Само да не сбъркам нещо.“

Вдигнал той бела и се затичал с него, сякаш искал да халоса някоя дива свиня, дете се е вмъкнала в бостана, и се спрял пред гроба. Свещта угаснала; на гроба имало камък, обрасъл с трева. „Трябва да вдигна тоя камък!“ – помислил си дядо ми и почнал да го подкопава от всички страни. Голям бил проклетият камък! Ала старецът яко запрял нозе и го търколил от гроба. „Бу!“ – отекнало в дерето. „Прав ти път! Сега работата ще потръгне“.

Спрял се, извадил рога с енфието, сипал си малко и тъкмо да го смръкне, когато изведнъж над главата му: „апчихи!“ – нещо тъй кихнало, че дърветата се заклатили, а лицето на стареца цялото било опръскано.

– Като ще кихаш, поне се извърни! – рекъл той и си избърсал очите. Огледал се – нямало никого. – Не, дяволът комай не обича енфие! – Прибрал той рога в пазвата си и хванал бела. – Ама че е загубен, такова енфие не е помирисвал ни дядо му, ни баща му!

Започнал да копае – земята мека, белът направо потъвал. Изведнъж нещо звъннало. Изгребал пръстта и видял един котел.

– А, ето къде си бил, драги! – извикал дядо ми и подпъхнал под него бела.

– А, ето къде си бил, драги! – изписукала някаква чавка и клъвнала котела.

Стъписал се дядо ми и изтървал лопатата.

– А, ето къде си бил, драги! – изблеяла овнешка глава от върха на дървото.

– А, ето къде си бил, драги! – изревала една мечка и подала муцуна иззад дънера.

Дядо ми го втресло.

– Тука човек да не смее дума да продума! – промърморил той.

– Тука да не смее дума да продума! – изцвърчала чавката.

– Да не смее дума да продума! – изблеяла овнешката глава.

– Дума да продума! – изръмжала мечката.

– Хм... – рекъл дядо ми и замръзнал от страх.

– Хм! – изпищяла чавката.

– Хм! – изблеял овенът.

– Хм! – ревнала мечката.

Озърнал се с ужас: божичко, каква ноц! Ни звезди, ни луна; наоколо пропасти; под краката му бездна; отгоре надвиснала канара и а-ха да се стовари върху него! Сторило му се, че иззад нея мига някаква муцуна: олеле! Носът ѝ като ковашки мях, ноздрите – всяка по ведро вода ще побере! Устните, бога ми, като два дръвника; че като се изблецили ония ми ти червени очи, като се оплезил оня ми ти език!

– Върви по дяволите! – рекъл дядо ми и хвърлил котела. – На ти си имането! Ама че отвратителна муцуна! – И понечил да хукне, ала се озърнал и като видял, че всичко било както преди, спрял се. – Само дете ме плаши нечистата сила!

Заловил се отново с котела – брей, че тежък! Що да стори? Няма да го остави тука я! Събрал сили, хванал го с две ръце.

– Хайде, хоп! Тъй, още! – Измъкнал го. – Ух! Сега да си смръкна малко енфие!